

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
CIRNER J. JÓZSEF
papírnagykereskedése, hova az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYÉS TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:
helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
□ centiméterenként 3 kr.
Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20kr.

Vármegyénk közgyűlése.

(Vége.)

Csuka Domokos és Bőjthe Kálmán szolgabírákat jelölte ki a kandidáló választmány a m.-igeni járásba főszabirrá, azonban Bőjthe Kálmán illendőségéből az idősebb kartártárs elől szépen visszavonult s így Csuka lett a főszabiró. Elfogadtatván az alispáni hivatal részére szerkesztett ügyviteli szabályzat. előterjesztetett az állandó választmány javaslata egy bizottság kiküldése iránt, mely az utmunkaügy jelenlegi szervezetét, szabályait gyakorlati szempontból megvizsgálván s egyszersmind a jövő évekre készítendő közuti költségvetést is részletesen egybeállítván, tegyen javaslatot. A bizottság a főispán elnökle alatt Zeyk Kálmán, gr. Bethlen Sándor, Dezső Zsigmond, Pávay V. Elek, Tóth Miklós, Batta Bertalan, br. Kemény Géza, Kovács Gyula, Török B. és Gáspár J. jegyzőkből áll.

A délután folytatott gyűlés érdekesebb tárgyaiból felelmitjük, hogy a milleniumi kiállításon egy román ház felállíthatása végett a balázsfalvi és n.-szebeni görög érsekek és káptalanok megkerestettek. A gyfehérvár-abrubbánya-topánfalvi utnak az állam kezelésébe való átadásának feltételei megállapítatván, a 200.000 frt törlesztési kölcsönnek felvétele oly módon lett ismételt kimondva, hogy az 50 év alatt visszafizethető ne legyen, mivel így 5000 frt tőke és 450 frt kamat takarítható meg. A községi közutak külön szabályrendeleténél támadt egy kis definíciós vita, hogy hányféle ut van s ez a szabályzat melyikre is való tulajdonképpen? Imecs D., Timár Károly, Oroszán László és Gáspár J. végre eldöntötték, hogy azokra a községi utakra szól a szabályzat, melyeket szidunk, de soha meg nem igazítottunk.

Abrubbányának ezuttal nem volt szerencsés napja. A megye visszatetszését fejezte ki azon határozat ellen, melyel a városi képviselőt megszegyenítőnek (!) jelezte a vármegye azon eljárását, miszerint a városi részleges tisztújítás vezetését nem abrubbányai bennszülőltre bizta. Azután meg lett

szemmisítve a képviselet azon eljárása, melyel egy kiskorú egyént helyettesített jegyzőnek, s végül mérsékelve lett a tisztviselők fuvar és napdíja, melyet az 50 kilométernél távolabb való utazásokra szabtak meg. N.-Enyed város 64.000 frtos konverziós kölcsöne jóváhagyatott, valamint Gy.-Fehérvár azon határozata is, melyel a Baruch Jakabbal megkötött itálárulási szerződését fenntartotta, holott Fried Eskeles időközben többet ígért. A lefolyt községi tisztújítások folytán felmerült fellebezéseket dr. Varró L. jegyző adta elő alapos indokolással. A „filloxera“ bizottság is meg lett alakítva, báresak sikerrel működhetne. Tagjai lettek: Mórógyi István, Müller M., b. Kemény Simon, Zeyk Gábor, gróf Teleky D. Vadady Gergely, Kovács Gy., Gáspár János, Novák F., Batta B., Pogány János, b. Bánffy Kázmér szőlőbirtokosok s jó bortermelők. Még Sorostély község azon határozata idézett elő Bunea, Hosszu és Oroszán biztagok részéről felszólalást, miszerint a regale tőkét az ev. luth. és gör. cath. egyházak között megosztani akarja, mit pedig az állandó választmány nem pártolt, levén az községi vagyon s a kiadásokat Sorostély is rovattal fedezvén. Nehány kisebb tárgyat már gyertyavilágnál adtak elő, s miután a jknyv hitelesítők is meglettek választva, a késégtelenül igen érdekes és hosszú gyűlés főispánunk éltetése után eloszlott.

Referens.

LEVELEZÉS.

Abrubbánya, 1894. ápril 5.

Kossuth gyászünnepély.

Hazánk nagy fiának, Kossuth Lajosnak temetése napján Abrubbánya r. t. városa is pazar fényvel megülte a gyászünnepet, mely a borus idő daczára a nagy férfú iránti kegyelethez és a nemzeti nagy gyászhoz méltóan és minden tekintetben példás rendben és magasztosan folyt le, mely közzé csak pár román egyének a közérület ellen tanusított hazafiatlan tüntetése vegyült. Már a korra reggeli órákban a város zajos és élénk képet adott. A különböző testületek a közönséggel csatlakozva, délelőtt egykettő 10 órakor

gyülekeztek a városháza előtt, a honnan — festői gyászmenetet csoportosítva — 10 órakor pontban áhítatos csendben megindult a tömeg a bus „Kossuth nótának“ az összes elsőrangú cigányzenészek eljátszása mellett és a főtérre érve, előbb a ref. templomot megkerülte és csak azután állapodott meg a díszes, gyászoló nőkkel körülült ravatal mellett és körben elhelyezkedett. A ravatal két oldalán négy agg, 48-as honvéd kivont karddal öröködött. — Közvetlen mellettük levett kalappal iskolás fiúk és növendék lányok képeztek sorfalat. A rendező bizottság a két feketébe öltözött leányka által hozott drága babérkoszorút — a közönség áhítatos és esendes imája kíséretében — a ravatalra helyezte. Ezután zenekíséret mellett a „Szózat“ elénekésével kezdetét vette a gyászszertartás, melynek elhangzása után Molnár Albert ref. lelkész lépett a ravatal előtt felállított emelvényre s egy gyönyörű szép imát rebegett az Urhoz Kossuth Lajosért, mely egyetlen szemet sem hagyott szárazon. Majd Vörösmarty hymuszát dalolta el a közönség kivétel nélkül kalapot levéve és mély áhítattal, mikor is Mózes Mihály unit. pap vette a beszéd fonallát a kezébe s a koporsó felett egy a töle megszokott költői gondolatokban gazdag, de mindazonáltal keresetlen és népszerű előadásban tartott olyan remek emlékbeszédet, mely mindenkit meghatott, ezuttal ismét fényes tanujelet adván szóközi tehetségének. Mózes beszédének végeztével rázendítette a végpáradat a „Száműzött dala“ című gyászeneket. Végül pedig Molnár búcsúztatta el a legnagyobb magyart érzékeny hangon a közönségtől.

Véget érven a gyászszertartás, a közönség a zenével harmoniát képezve, harangok zúgása mellett és bus Kossuth nóták elénekése közben ujjalag körüljárta a ref. templomot, azután visszatérve a városházához — néhány gyászdal elénekése után — csendes, szép rendben szétoszlott.

Ugy a felvonulási, mint a temetési menet menet oly impozáns, szivigható és megrázó volt, hogy alig akadt ember, kinek szemében köny meg ne jelent volna. Látszott, hogy egy érzés minden szivben, egy kifejezés a becsületes homlokokon honolt.

A babérkoszorút két városi tanácsos vitte a templomba, melyet a polgármester, mint az ünnepélyt rendező bizottság elnöke, a város nevében, rövid szavak kíséretében átadta Molnár Albert ref. lelkésznek, ki megígérte, hogy a legnagyobb kegyelettel fog öröködni a koszoru felett s a templom legszebb helyére aggatja fel.

Incze Kálmán
bizottsági tag.

TÁRCZA.

Jókai Mórhoz.*

Hogyan? Te még élsz és már ünnepelnek?!
Mínő csodát hoz még az új idő?!
Talán e nép, hogy téged ünnepelhet,
Csak önmagának hizelegni jó?
Vagy tén szívén lobogva ég a szégyen,
Hogy annyi nagyját meg nem ismeré;
S míg teneked koszorút tart kezében,
Pírulva néz a szent sirok felé?!

Hiszen nagyokban nem voltunk szegények!
Előttünk óriások lelke járt:
Bolygó sugarai az örök fénynek,
Mely éltet adni hozzánk is leszállt.
De bár keblünkben istenszakra támadt,
Prometheuszát elfeledtük, el —
Szívét a meg nem értett kin, a bánat,
E vijjogó madár szaggatta fel.

Tragédiának szellemóriása
Elhagyva hal meg, ismeretlenül;
A másik: sirját önkezeléssel ássa,
Egy jobb világot kérve végzetül;

* Az alsófehérmegyei tanító-egylet által Cirner J. József nyomdájában díszesen kiállítva, most terjesztetett fel a nagy költőböz.

Kinek lánglelke dalon száll az égig
S a csillagokat megremegteti,
E hont nyomorban vándorolja végig,
Míg ismeretlen sírja elfedi.

Te vagy csupán, oh, százszor boldog ember,
Hogy élve halhatatlan lett neved!
Kit, mert övé vagy, büszke érzélemmel
Megkoszoruz ünnepelő nemzeted.
Te vagy, te vagy, bübbajos mesemondó,
Kinek megértjük ihlett ajkait;
Ki hő szivünkbe loptad égberontó
Csodás képzelmed tündérrálmait!

Ez álmodok mind e nemzet nagy regénye,
Zengő mesében mind igaz, való;
Ott benne múltunk hire, drága fénye,
Évszázadokra messze szárnyaló!
Dicső erények tündöklő világa,
Szívekben élő szent oltári kép;
Hős nemzedék, melynek titáni lába
Avúlt idők ledől romjára lép!

Megzendül itt Rákóczi harsonája,
Robogva kelnek küzdő daliák —
Felhirdeti lobogóink büszke szárnya
A szabadságnak istenszózatát.
Elzúg a harcz. A zászló szertetépe...

Vak bosszú szórja bős villámit —
Az elbukóban bús hazája képe
Lángol, „szeretve mind a vérpadi!“

És jött a századok zord rideg álma...
E szörngü éjre nem jön ébredés!
Oh, elhagyott nép, készülj a halálra,
Napod lejárt már, az idő kevéssé...
Nem, nem! Megérjük új napok csodáját,
Az eszme millió szívet betölt!
Az alkotás megtörte régi gátját,
Oh, diadal! „Mégis mozog a föld!“

Az ész királyi koldusnemzedéket
Sáppadva nézik Szegény gazdagok;
Hajnal veti arcukra tünde fényét
És ime, újra látnak a vakok!
Ott, ott Kárpáthy Zoltán ifju hévvel
Szent alkotásra buzgón nyújt kezét;
És eltakarja lángoló szívével,
A mit „a magyar nábob“ vétkezett!

Ősz honfiak, régi jó táblabírák
Aggódva védnek ősi hagyományt;
A régi törvényt bár szivükbe írják,
Építeni vágnak mégis egyaránt.
A bús anyának büvölő szerelme
Hazát szeretni lelkesen tanít,

Balázsfalva, 1891. ápril hó.

Kossuth gyászünnepély.

A „Tribuna” és hasonló szellemben az „Unirea” utolsó számában megemlékezik a Kossuth Lajos nagy hazánkfia elhalálása alkalmából folyó évi márczius hó 31-én a Balázsfalva faluban, az ev. ref templomban tartott gyászistenti tiszteletéről s gúnyosan jegyzi meg mindkettőt, hogy a gyászistenti tisztelet azért tartott szombat napon, mert ez a nap a zsidóknak ünnepnapjuk s így remélhető volt, hogy a zsidók testületileg fognak megjelenni, a mint hogy meg is jelentek.

Azonban mint mindenben, úgy ebben is tuloznak a nevezett lapok s állításaik légből kapottak, mert annak oka, hogy az ünnepély szombaton, tehát a temetési nap előtt tartott, egyfelől az, hogy Balázsfalva faluban jelenleg pap nincs s a beszovaló papnak csak szombaton volt ideje szolgálni, másfelől pedig azon — megengedjük, hogy talán tulzott — reményben keresendő, hogy azon hazafias románok, kik elfogulatlanul tudnak itélni és jól ismerik hazánk történelmét, miután éppen ők köszönhetnek nagyon sokat Kossuthnak, a jó példát követve részt vesznek a gyászünnepélyen s még talán ők is tartanak gyászünnepet e nagy szellemért, hogy arra mi is elmehessünk; de ugyáltszik, a hazafias példa rajtuk nem fogott. Bizony tanulhatnának egy kis hazafiságot az általok gúnyosan lenézett zsidóktól, reájuk fér.

Tagadhatatlan, hogy a gyászünnepély oly szépen sikerült, oly impozáns volt az itteni viszonyokhoz képest, hogy a falubeliek elragadtatva mondogatták egymásnak, hogy a faluban ilyen szép ünnepély nem volt; bizony még egy nagyobb községnek is, de még a románoknak is diszére válhatott volna; lehet, hogy éppen ezért prűszköl a „Tribuna,” meg az „Unirea.”

Az ünnepélyen nagyon sokan voltak, az egész vidék hazafias lakossága képviselve volt, különösen képviselve voltak Buzás-Bocsárd és Hosszuaszó községek.

A péterfalvi tiszt. ev. ref. pap nagyon lendületes, hazafias beszédet tartott, az ez alkalomra alakult nő és férfi vegyes énekkar Tóth kir. jbirósági végrehajtó vezetése alatt nagyon sikerült gyászdalokat énekelt. A legszebb emléket vihette magával mindenki s azon meggyőződést, hogy az 1848-iki szabadságeszmék nemes bajnoka iránti hálás emlékezetnek egyszerűen, de szívből áldoztunk magunkért s másokért is, kik ez eszméknek oly sokat köszönhetnek.

VEGYES HIREK.

— **Török János** nagy-enyedi pénztári ellenőr, eddig még ki nem puhatolhatott okból folyó hó 4-én éjjel eltávozott. Eltávozása előtt Sass Albert városi adótitkár levelet irt, melyben tudatja, hogy egy nagyon fontos ügyben el kellvén utaznia, ha lehet a gyors, vagy a déli vonattal más nap visszajön. Ugyanezt irta édes anyjának is. Miután azonban nem jött meg sem 5-én, sem 6-án, s az aggódó család által utánna küldött Sass Albert M.-Vásárhelyről azt táviratozta, hogy Török János tovább utazott, Kovács Gyula polgármester 7-én feltörette a tanács és képviselő tagjai előtt a kézi pénztárt, melynek kulcsa az ellenőrnél volt, s ime a számadások szerinti pénzösszeg a bi-

zottság előtt hevert, hiány nélkül. Ugyancsak pontosan elkészítve, fiókjában megtaláltattak az eladott erdőbeli fa és ágesomókról vezetett számadások, melyek a fa és ágesomó elárverésénél jelen volt városi főerdész Dezső Zsigmond egyidejűleg vezetett jegyzékébe is fel vannak véve. Ezek szerint Török Jánost 1456 frt 62 kr. számadási költség terhelte, melyből 1420 frt. egy vászon erszényben, — 47 frt 20 krt pedig a pénztári tartály alsó fa részében találtattott meg, mely hivatalos pénz tartására nem használtatik. Ezek szerint Török Jánost semmifele tartozás nem terheli, s elég sajnos, hogy a csaeska hírverők mielőtt alapos meggyőződést szereztek volna, a hírlapokba is alaptalanságokat közöltek. Hogy mi indíthatta e csendes természetű, jó vagyoni helyzetben levő, 31 éves embert ily rögtönös elhatározásra, hogy itt hagyja családját, vagyonát, hivatalát eddig még ismeretlen helyre távozzék, valóban érthetetlen. Helyét a f. hó 14-én tartott városi gyűlés ideiglenesen Sass Albert adótitkár töltötte be.

— **A nagyenyedvárosi regale perben** a kolozsvári kir. itélő tábla 100—1894. sz. alatt f. évi márczius 13-án kelt ítélettel feloldotta a gy.-fehérvári kir. törvényszék ítéletét s kimondotta, hogy a felperesek arányosítási kereténél helyet ad s hogy Nagy-Enyed városában és határában a szesz, pálinka, bor, bormust és sör italmérésére gyakorolt jog arányosításának a nagyenyedi kebeles polgárok, Nagy-Enyed város, mint erkölcsi testület, a nagyenyedi ev. ref Bethlen-főtanoda, valamint a nagyenyedi minorita zárda között helye van. Aránykulsul a kir. itélőtábla a felperes kebeles-polgárok, valamint az alperesek részéről birt külső s belső birtokok területét állapítja meg a hozzáadásal, hogy az egyes jogosultak birtokainak kiszámításánál a közösből tett foglalások kihagyassanak és hogy a belső telkek területe háromszoros mennyiségben számításra kerül. Ez ítélettel egyetlen fél sem levén megelégedve, a mint halljuk mindenik felebbezést ad be a m. kir. Curiahoz.

— **Reinhold Olivér** m. kir. pénzügyigazgató a a közigazgatási bizottságnak f. havi gyűlésén mutatta be magát rokonszenvesen, s ennek megfelelően is lett fogadva, szívélyesen üdvözöltetve a fő- és alispán urak által is.

— **A sorozás és Gyula napja** szépen össze találván, a városi ujonczozás bevégeztével Kovács Gyula polgármester a hadsereg és honvédség tagjait, a megyei és állami tisztviselőket főbjeit meghívta vendégszerető asztalához, mely alkálommal a tüzoltó zenekar néhány szépen betanult darabbal üdvözölte a polgármester urat, a vendégek pedig számos, vidám pohárköszöntéssel.

— **Szintársulat — városunkban.** 12 előadányi tartózkodásra f. hó 25-én szintársulat érkezik városunkba Monory Sándor igazgató vezetése alatt. Az előleges színjelentés szerint a társulat 40 tagból áll s kitűnő zenekarral is rendelkezik. Műsora változatos s a legjobb híru újdonságokat foglalja magában. Bérleteket eszközölhetni Ágotay Ferenc titkárnál; addig is azonban, míg a titkár városunkba érkeznék, Grün József urnál. A bérletárak a bérlet lejártá után fizetendők.

— **Viski Gyulától,** foiskolánk egy derék végzett tagjától, kinek néhány lendületes poemájával ol-

vasóink találkozhattak lapunk hasábjain is, — egy kis füzet jelent tordai laptársunknak, az „Aranyos-vidék”-nek nyomdáján, mely füzet a Kossuth temetése alkalmával Tordán tartott gyászimát és beszédet foglalja magában. Sok efféle szép productumot adott a keserű gyász napja, de sok közt bizonyára a legszebbek közt foglal helyet a Viski Gyuláé. Melegen ajánljuk a csinos füzetet olvasóink becses figyelmébe.

— **Esküvő.** Feiler Lázár izr. polgártársunk május hó 6-án Keeseden tartja esküvőjét Grün Eszti ke kedves kisasszonnyal. Gratulálunk a szép frigyhez.

— **A nagy-enyedi daloskör** ápril 15-én tartandó hangversenyének műsora: 1. Erkel F. Hunyadi László nyitánya, nagy zenekarra 2. Stiehl Henrik: A vilkikirályné 41. mű. Három szólamu nő kar, sopranszóval (énekli dr. Farnos Árpádné urnó), zenekar kísérettel. 3. Schubert F. Symphonia (H-moll) nagy zenekarra. (Op. posthumus). I. Allegro moderato. II. Andante con moto. 4. Beethoven L. Az Olajfák Hegyén. Oratorium (75. mű) zenekar kísérettel. Magán hangok: Krisztus (dr. Farnos Árpádné urnó); Szeráf (Will Károlyné urnó); Péter (Zajzon Ferencz úr). Angyalok kara (vegyes kar.) Tanítványok (férfikar.) Poroszlók (férfikar.)

— **A kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatot** 175 szótöbbséggel szavazta meg f. hó 12-én a képviselőház. Ily nagyszerű szavazás, midőn a 413 képviselőből csak 25 volt távol, s a horvát képviselők, miután Horvátországot e törvényjavaslat érintetlen hagyta, nem szavaztak, — legkritikább esetek közé tartozik, s még ritkább az, hogy e többséghez minden politikai párt, főleg a szabadelvű és függetlenségi párt hozzájárult több kevesebb szavazathoz. Varmegyénebeli képviselő u. m. b. Kemény Endre, b. Kemény Géza, Lukács László, dr. Mohay Sándor, dr. Szász Károly liberalisan pártolták a törvényjavaslatot, gróf Bethlen Bálint a nagyenyedi és Ugron Zoltán a vizaknai kerület képviselői pedig ellene szavaztak. Hogy e tekintetben mennyire egyezett meg szavazatuk választóik többségének nézetével, ismeretes.

— **Herczeg Ferencz**-nek, kitűnő publicistának „A dolovai Nábob leánya” című drámájával kezdődik f. hó 26-ikán a Monory játérendje. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

— **Városunkban** az idei sorozás f. hó 12-ikétől kezdődőleg szép eredménnyel folyt le. Az előállottaknak több mint 50%-ára hangzott el a „taglich.”

— **Kossuth Lajos gyógymódja.** Basso-Arnoux doktor, Kossuth Lajos nagy hazánkfiának turini tartózkodása alatt tizenkét éven át volt hű és önfeláldozó orvosa, svédországi tanulmány-utja után egy mindenkit érdeklő könyvet irt a massageról és svédornázásról. Ezen gyógymódot alkalmazta Kossuth Lajos és a könyv is a turini száműzöttnek van ajánlva, mint a mely az aggastyán életét évekkkel meghosszabbította: Kossuth Lajos ezért egy rendkívül megleghungu köszönő-levelet irt Bassonak, mely hű másolata mellekelve van a könyvhöz s a czimlapot is Kossuth vegszavai és aláírása díszíti. A könyv Dr. Jutassy József fővárosi gyakorló-orvos kitűnő fordításában jelent meg Dobrowsky és Franke budapesti könyvkiadóknál. A jövedelem fele a Kossuthszoboralap javára esik. Az izlésesen kiállított könyv ára 1 frt s kapható minden könyvkereskedésben. Magában a fővárosban oly nagy volt ezen mindenkit érdeklő könyv iránt a kereslet, hogy már második kiadás rendezése vált szükségessé.

— **Félmillió mellbeteg Magyarországon.** A fővárosi speciálísták közül többen nemrég dr. Lőrinczy F. zöldfa-utcai gyógyintézetében tartott tanácskozáson constatálták, hogy a roppantul elharpódzott tüdővész főleg a mellbeteg iskolás tanulók terjesztik társaiknak és ezek családi körének megrogályozása által. Sürgöses szükséges tehát az iskolának szakértői gyakoribb megvizsgálata s a betegség előhaladottabb stadiumában levő tanulóknak távolmaradásra kényszeritése.

— **Agyagipari tanulók fölvétele.** A kolozsvári államilag segélyezett ipari szakiskolák f. évi május 1-től Horvát Károly műfazelas vezetés alatt s a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara védnöksége mellett egy ujosztálylyal, az agyagipar gyakorlati műhelyével bővülnek ki. E műhely az ipari szakiskolákkal a szakrajzra és ellenőrzésre nézve szorosan összefügg. A műhely gyakorlati kiképzés végett felvesz oly ifjokat, 1. a kik az elemi osztályokat már végezték s életük 12 évét túlhaladták, 2. a kik az első évben magukat élelmezni és ruházni képesek, és 3. kötelezik magukat a 3 éves tanfolyam bevégezésére. A végleges fölvétel 6 heti próbaidőhöz van kötve. A kik e tanfolyamot igénybe kívánják venni jelentkezzenek szóval, vagy írásban f. ápril hó 30-ig a kolozsvári ipari szakiskolák igazgatóságánál. (Főter 7. sz. emelet.)

— **„Politikai tanügyi lap.”** Nemcsak hazánkban, de még az egész világon sem volt politikai tanügyi lap. Most már van ez is. A Nemzeti Iskola szerkesztője, Benedek Elek, ki egyuttal e kitűnő, minden irányban független, szókimondó tanügyi lapnak tulajdonosa is, most letette a kaucziót, hogy a kormány tanügyi politikáját — tisztán politikai szempontból is — bi-

*S megkappa a szabadság égi lelke
A köszívű nagy ember fiait!*

*Oh, mily varázsdó, oh mily nagy hatalmad
Van keblünkön, édes anyaföld!
Rajongva csügg fiadnak lelke rajtad,
Szerelmed annyi nagy álmot betölt!
Hű gyermekeid arcán hajnal dereng föl,
Ha mosolygóni látja képedet;
S a ki megismer, jött bár idegenből,
Az új földesúr ép oly hön szeret!*

*E szent valót te mondtad el hazádnak,
Kedves mesélő aranyemberünk!
Legszebb sugára fényes glóriádnak,
Hogy szavaidról mind rád ismerünk!
Varázsdón a rének ifjughodnak,
Imád a nő, ha műved fölveszi,
Mint fekete gyémántok úgy ragyognak
Édes gyönyörtől síró szemei.*

*Járunk csodás, káprázatos vidéken,
Hová ragadnak bívös álmaid;
Ott délibáb mereng a tiszta légen,
Itt csillagezres éj elandalít.
Ott könny fakad tolladnak egy vonásán,
Itt fölragyognva jóleső mosoly;
S az alkotás e remek égi másán
Minden nagy érzés lágyan összefoly.*

*És mindenütt mint culkán, tüzeresztő,
Szikrázva pattog, gyújt a könnyű élez;
Kezeden a bűbáj, a tündérvessző,
A melylyel nemzedet szívőig érsz.
A fájdalomban kincse lett e népnek,
Oh, nincsen annál drágább, édesebb!
A mit szívünkön századok verének,
Kaczagra mondjuk, hogy nem fáj a seb!*

*Oh, nyújts tovább is fényes szellemekkel
Vigasztalást, édes gyönyört nekünk!
A kétkezes porából rázz, emelj fel,
S biztass, ha néha-néha csüggedünk.
Ragyogtassa tovább szivednek álma
Az óriás mult küzdő hőseit!
Hol szellemed az ottfont megtalálta,
Az új világban himni jól esik!*

*Elfárad addig sok, sok emberöltő,
Mig ily csodás teremő lángot ad;
Mig lesz megint megáldott ajku költő,
A ki föléri szent világodat!
De hervadatlan foy virulni majdan
Koszorúdnak ékes halmaza;
A meddig csak magyar szó zeng az ajkon,
Büszkén nevez fiának e haza!*

Szabó Jenő.

rálhassa. Nemcsak a tanítóknak és tanároknak valik ez nagy előnyére, de a nemzeti kultúra szempontjából is föltötte nagy fontosságú dolog, különösen ha, a miben nem is kételkedünk, a szerkesztő politikai pártok fölé emelkedik a pártoktól nélkül szolgálja a nemzeti kultúra érdekeit, a minthogy a nemzeti kultúra ügye nem is lehet pártkérdés.

— **Rézygár Budapesten.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelt gyárosok és üzleteladók figyelmét arra, hogy Chandócz G. és társa a szék és főváros területén, a nagyméltóságú kereskedelmi miniszter ur támogatása mellett egy nagyobb szabású rézygárat létesített a technika jelen fejlettsége szerint s azt f. év kezdetén teljesen üzembe is helyezte. A jelzett gyártelep, mely mindenféle réz-műveket (különösen pedig rézplehet, rézcsöveket, rézrudakat, rézsodronyokat.) nagymennyiségben állít elő, egy nálunk még eddig teljesen új iparágat honosítván meg, nemzetgazdasági szempontból is teljes figyelmet érdemel és minden tekintetben pártfogásra érdemes.

— **Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből** (szerk. Beöthy Zolt) megjelent a 18-ik füzet, az előbbiekhöz hasonló gazdag tartalommal és kiállításal. Kiemeljük mindenekelőtt a nagyszű színes műmellettel: Kinizsiné-Magyar Benigna imádságos könyvének, az u. n. Festetichkódexnek, 2-ik, kezdőlapjáról vett gyönyörű facsimilét, melynek kezdőbetűjében a kisdél-Jézust tartó szüzanya, a lap alján a tulajdonosnak angyalok által tartott ezimerképe látható élénk színezésben. A szöveghez a fedő lap nyújt magyarázatot. — A füzet tartalmilag is nagyon érdekes: Széchy Károly befejezi benne Bessenyei-ről és társairól (Bárczy, Naláczy, Barcsai) a mult füzetben kezdett cikket, s a Franciások itthon cz. új fejezetben szól Orczyról, Telekiről, Anyosról és Péczeli Józsefről azzal az eredetiséggel és alaposággal, mely a szerzőnek minden munkáját jellemzi. A következő cikkekben: A deákosok cz. alatt Négyesy László a mult században keletkezett klasszikai irodalmi irányról értekezik, részletesen ismertetvén különösen Baróti Szabó, Rájnis és Révai költői működését, a közöttük folyt prozódiai tollharcot s végül a „Magyar Horác“-nak nevezett Virág Benedek költői és történeti műveit. Az utolsó cikkekben Endrődi Sándor, az ismert jeles költő Dugonics András méltatását kezdi meg, e füzetben első munkáit s a nevezetessé vált Eteika cz. regényét ismertetvén. A szövegben ismét sok irodalmi vonatkozású illusztráció van Bessenyei stremléke, Bárczy Orczy, Péczeli, Baróti Szabó, Rájnis, Virág, Dugonics arcképei, Teleki, Anyos, Péczeli, Baróti Rájnis aláírásai, Virágnak budai lakó háza s egy költeménye kéziratai hasonmásban, Dugonics Eteika-jának czimképe stb. A hézagpótló vállalat füzetenként jelenik meg s 40 krért minden könyvkereskedésben kapható

CSARNOK.

A drótos élete.

(Folytatás)

Ekkoráig még nem igen váltott komoly szót a lányneppel. Most kezdené, de most sem szabad, egyetlen lányt kivéve, a kit az ő számára nevelget az anyja; de az olyan inczi-pinczi parányi még, hogy a szerelem szót meg sem is tudja érteni. Ertelmesebb lánynak beszélgetni a melegről, mely fel-fellobog a szívében, mint hold-das éjszakákon a láng, hol drága kincs van el-ásva a földben: Isten ments! Ez szentségtörés volna; mert hát ennek a lánynak is megvan a maga kiváltságotja, a ki ló-fut, iparkodik a messze idegenben, hogy beszeresse a puha fészekhez való, melylyel aztán haza röppenjen mint a madár, nehogy búbanat, dér üsse meg a fésző rózsát: várakozó menyasszonyát.

A legény rá gondol arra, hogy maga sem venné szívesen, ha távol létében valami nyurga kamasz lopóznék az ő drágaságához, mint alatomos boszorkánypillangó: s még csak ügyet sem vet többet a más menyasszonya felé. Legfőbb egyszere-kétszer benyit a korezmába s jó kedve kerekedett elhuzatja a legszebb lány nótáját... egyet suhint a levegőbe s aztán mindennek vége... Még csak azt sem mondja meg, hogy kit értett a legszebb lány alatt... hadd higyjék, hogy az ő éretlen bingyó „nevesztája“ volt.

A mesterségét megtanulta már, de még nem tudja értékesíteni. Ezt itthon nem lehet megtanulni, csak az idegenek között. Itt válik meg, hogy milyen legény lett belőle, a szerint, a mint ilyen vagy olyan kelendőségnek örvend a munkája... vándorolnia kell.

Jó maga még nem tud semmiről, hogy mi áll előtte. Csak sejt valamit anyja a szemébe felszívargó könyvből, meg aztán abból a siránkozásból, a mi áthallszik a kerten, innen is, tulonnan is, a hol csak hasonkoru legényke van a házban.

Az apja, a ki már itthon maradt háztűz ör-zőnek, kezd jó tanácsokkal szolgálni azokból a tapasztalatokból, melyeket egy fél ember öltön sze-degetett össze: hogy legyen jó, szorgalmas, szó-fogadó, különösen az öreg legényekkel szemben; mert ezektől tanulhatni legtöbbet, főleg azon fo-gásokat, melyek a mesterség legrejtettebb ágabo-gait képezik s melyek nélkül kontár lesz egész életében, ha száz esztendeig él is. Inti, hogy ne szerezzen rossz barátokat; ne járjon korezmába: verje fogaihoz a garast; mert egyebe úgy sem lesz a családalapításhoz, csak az, a mit ő maga kapargat össze a két kezével stb. Ezekből a jó tanácsokból már megért annyit, hogy a közelgő tavasz döntő lesz rá nézve, hogy mire megjönnek a madarak: neki menni kell.

Jóformán el se tűnődhetik a hallottak felett, mikor egy nap alá gyújtják a szabadszáju ké-ményt; anyja süt-főz két egész napig, összegaba-lyitva minden jót, a mi csak kitelik a házból s a mi legérdekesebb: mind olyan ételek azok, melyek szerfölött kedvesek a fiu előtt.

A fiu hordja a fát, fujkálja a tüzet, a mint szokta a régi szép időkben. Anyja reá-reá tekint s megkínálja egy-egy darab frissiben sült holmi-val; de a mig átadná, rá cseppen valami meleg harmat a szeméből... „Nesze fiam... egyél fiam... ugyis Isten tudja, mikor fogsz még itt-hon enni!“

Most már világossá lesz minden a fiu előtt... Itt az idő, menni kell... Rátékint az átnyuj-tott jóra s noha olyan piritós, olyan esalगतó, a milyen tán soha eddig; nem tudna bele harapni egy világot, úgy elfogja szívét a fájdalom.

Délután átmennek a kis menyasszonyékhoz. Eddig csak tréfából neveztek így, hogy a két buksi szokja meg e nevezetet s még álmodni se merjenek másról, csak egymásról. Most azonban, a válás előtt, törvényes színt kell adni a dolognak. A gyerekeket magukra hagyják, hadd játsza-nak, vagy édesítsék fel egymás szívében a válás fájdalmas előzetét; az öregek pedig külön mennek s megírják a „kontraktust“.

Ez a kontraktus egyuttal kötelezvény: a szü-lők kötelezik magukat, hogy gyermekeik megma-radnak az eddigi hűségben; hogy a fiu nem ma-rad el a messzi idegenben, hanem a kitűzött időre vissza jön s oltár elébe állítja menyasszo-nyát, kinek szintén nem szabad máshoz férjhez mennie: különben elvesztik a kikötött foglaltót.

Egy kissé furcsa intézkedés; hanem hát a százados gyakorlat annyira megszentesítette, hogy a fiataloknak eszökbe se jut felebbezni ellene, vagy másként tenni, mint a hogy a szerződés szavai szólnak. Mert hát a szülők legjobban tudják, mi jó, mi nem a gyermekeknek s ha ők így végez-ték el: ám legyen... ők engedelmesskednek.

Néha csak nagy ritkán történik meg, hogy a korán öntudra ebredt szív megköveteli a ma-ga jogát; hogy egyik vagy másik azzal áll oltár elébe, a kit nem a szülői ígértet kapcsol hozzá: hanem ennek aztán nincs is maradása a faluban; addig üldözik, míg felszedi a sátorát s örök bú-csút mond a vidéknek.

A szerződés után elmennek a paphoz, ki egy pár kemény tallér csengése mellett magára vállalja a frigykötés felsőbb helyre való juttatását, hogy az ilyen komoly dolgok az égiek előtt is tudva legyenek. Ingyen nem teheti meg ezt a fáradságot s nem is kívánja senki, mert hát nagy utánjárással megy a dolog: föl kell öltse a leg-ünnepélyesebb rokkját, melyet még ki is kékeltet ez alkalomra; a sekrestyének szintén kell jut-tasson valamit, a kinek különben más teendője nincs, csak az, hogy mentől szélesebb körbe pub-likálja ki a látottakat; a gazdasszonynak... de hát szegényke tehet-e róla, hogy nőnek született s hogy a fejlődő divat olyan követelményekkel áll elé még vele szemben is?... neki is kell egy nyári kalapra való stb.

Itt az ifju megcsókolja mátkáját; a pap meg-csókolja mind a kettőt; valamennyien kezét csó-kolnak a papnak s azzal meg van az eljegyzés. Még csak hosszú beszédeket sem tartanak. Mi-nek is, mikor az egyik úgyse értené meg; a má-sik meg olyan messze megy, hogy tán a felét is elfeledné?... s aztán egy jó pap kevés szóval is megmondja, a mit akar.

Másnap — kialudta-e vagy sem a kissé hosz-zubb fentartózkodás mámorát? nem kérde senki: mennie kell a fiunak. Tovább maradnia nem le-het, ha csak nem akar a legények céjére ienni.

A „házas“ drótos fiut, ilyen elhatározó pil-lanatban, apja kézen fogja s kiviszi a legközelebbi dombig, a honnan beláthatni a világból két-három határra való s azt mondja: „Látod fiam, ez a sok, a mi itt van, mind nem az enyém; de én mégis neked adom... még azt is oda pótlom, a

mi azokon a hegyeken tul van... Eredj Isten hírével!“

És a fiu megy; s még csak fel se dobog a szíve e fényes ajándéokra, mert hát százszor is hallotta már, hogy így szokás utra bocsátani azo-kat, a kiknek sorsuk az, hogy „gyalog“ járják be a világot.

Arra nem igen van eset, hogy egyszere két fiu indulna el egyazon uton. Más-más irányban indul el mindenik, mintha lángeszű világhódítók-tól örökölték volna titkos ösztönüket. Hogy is te-hetnék, mikor mindeniknek egyazon öröksége van: a világ? A helytt, hogy meghódítani igyekezne-nének azt, a mi a másé s azután is az marad; mig nekik csak a fény árnya: a bú, a nélkülözés, a hányódás, egy-egy falatnyi száraz kenyér jut belőle: gyűlölség, harag, irigység töltené el lelküket fényes örökségük szegényes morzsáinak birhatása miatt s százszorosan éreznék az élet át-kát. Így pedig, egymagukra, ha még az sines, a kinek kipanaszolhatnák maguk: tartogatott keserűségük lassanként elveszti fájdalmas tüskéit; igénytelenségük beéri a morzsával s rózsákat látnak ott is, a hol tövis terem, melyeket nem szabad, nem lehet leszakítaniok; se a tudat, hogy e rózsák az övék: kibékíti őket a sorssal.

Az arisztokrata drótosokkal nem így van a dolog. Ezek nem gyalog, hanem tuskölő, fűty-tyős vasparipával indulnak ki a világba. Kivá-lasztanak egy-egy világvárost, hol honosai-knak szépen virágozó üzletük van s miut szabályozat-lan őseirejű esermelyek, beleömlenek a tengerbe: a nagyvárosi élet dagályos hullámába: növelve az áradását s elveszve benne nyomtalan. A vi-lág meghódítását pedig remekművű gyártmánya-ikra bízzák.

Mikorra a legény itt eltanulja mindazt, a mivel a legfinomabb igényeket is ki tudja elégi-teni: akkorra az otthon hagyott kis menyasz-szony fésző, fakadni kész bimbóvá fejlődik daj-kálgató anyja mellett.

Eddig nem sokat hallottak felőle, legfőbbnek csak annyit, hogy él s hogy növekedik Isten ke-gyelméből. De nem is volt kíváncsi többre; mi-kor hát ugysem újságíró, hogy egy pár szóból el tudná képzelni a dolgok állapotját. Majd meg-látja személyesen, ha haza vezekedik.

Most aztán egyszer levél érkezik hazulról, nem is afféle közönséges, a mit ingyen ad a pos-tás, hanem olyan, melyért jóféle pénzt kell fizet-ni, mert extra czuggal jött. Sok minden okos do-log között az áll benne, hogy a menyasszony Isten segítségével elrugta már a tizennyolczat, olyan szép a lelkem, mintha pipaotsot raggattak volna fel a képére egypár egybefogódzó gyöngy-virággal, melyeknek csilingelői beszorultak az aj-kai közzé, hogy a mikor megnyitja őket, csak úgy szakad ki közülök az édesség. Olyan szép, gömbölyű az egész lány, mintha aranyalmából volna összerakva. Szép a szíve, szép a lelke; — csakhogy igen meleg a szerelme, tehát nem is esoda: régen tartogatja, ápolgatja szegény. Sies-sen, jöjjön haza; különben olyan földindulás lesz a házuk alatt, hogy hirtelen meg a faluban.

A legény nem is vár több hivatást; ez is igea sok volt. Az a forró szerelem, mely után annyit esengett titkon, egészen megzavarta az eszét. Magához veszi megtakarított pénzét s repül haza, mint társához a madár.

(Vége köv.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára
Zürichben, privátmegrendelőknek lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban). Mintak postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Versenyajánlati hirdetés.

Alulírott, mint a tövisi **Kátrovits Antal** esődtömeggondnoka közhírre teszem, miszerint nevezett esődtöméghez tartozó és összesen **2188 frt 6 krra becsült bolti árú és egyéb ingó** a esődválasztmányok folyó évi április hó 2-áról kelt határozata értelmében **versenyajánlat** (offert) útján **a legtöbbet ígérőnek, — készpénzen eladtnak.**

Felhivatnak ennél fogva vásárolni szándékozók, hogy sajátkezüleg irt és aláírt kötelező ajánlataikat folyó év, május hó 3-ig alulírott tömeggondnok kezébe nyujtsák be, mivel a későbbben beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Nagy-Enyeden, 1894. évi április hó 4-ikén.

Dr. Gerasim Emil
ügyvéd, tömeggondnok.

A borszéki vízzel való házalásnál tapasztalt visszaélések arra indítottak, hogy **Lázár és Verzár** urak

borszéki savanyuvíz

kezelőségétől a főraktárt Nagy-Enyed és vidéke részére megnyerjem.

Raktáromon állandóan friss **főkuti töltésű borszéki vizet** tartok a következő árak mellett:

1 üveg vételnél 10 kr.
10 " " " 9 "

1 üres üveg 6 krba számítatik és ugyanezen árba visszavéttik.

Ezenkívül raktáron tartok friss töltésű **répáti. elópataki és Baross-forrás** vizeket jutányos árban.

Nem mulaszthatom el a t. közönség b. figyelmét továbbra is fölhívni kitünő minőségű és jutányos áru **lisztjeimre**, ugyszintén **főzelek és kásaneműimre** is.

A t. közönség b. pártfogását továbbra is kéréve, maradok kész szolgálója

2-3.

Grünfeld Dávid.

Máriaczei Gyomorcsépek

Magyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgerjesztés, bűzös lehellet, felfújtás, savanyú felbőgös, hásmenés, gyomorférgés, felesleges nyálkakilválás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejújásánál, a menyében ez a gyomortól származott, gyomortürelésnél étellekkel és italokkal gúrták, májbajok és hámorhoidák.

Említtett bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitünően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12 sz.

A vételreget és alkírtást tüztesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítottam”.

A **Máriaczei gyomorcsépek** valódián kaphatók

Kovács József gyógyszerésznél Nagy-Enyeden.
Schieszl Károly gyógyszerésznél Balázsfalván.
Wolf G. és fia gyógyszerészeknél 8-43 Tordán.

LE GRIFFON
Valódi Francia papír

ÜGYELJENEK A JEGYRE

ÖVAKODJANAK MINDEN ÚTJÁZSTÓL.

a legjobb
A LEGKERESETTEBB
az egészségnek leghasznosabb
SZIVARKA PAPIR

(26 52)

Fényképészeti jelentés.

Van szerencsém Nagy-Enyed város és vidéke mélyen tisztelt közönségének tisztelettel jelenteni, hogy

fényképészeti műtermemet

rövid időre Kolozsvárról ideiglenesen áthelyeztem s azt a magyar-utczán Grünwald Dávid ur udvarán rendeztem be, a hol mindennemű, u. m.: **látogatójegy alaku, kabinet-, Makart-, boudoir-, stb. fényképeket** készítek.

Kis képekről nagyobbításokat, egész életnagyságig, retoucheban, melynek finomsága minden festett képet fölülmul. Szóval a fényképészeti és festészeti szakmába vágó minden munkálatokat elvállalok s az általam készített fényképek tiszta és élethű kiviteléért kezeséget vállalok.

Felvételeket reggel 8 órától délután 5 óráig borult időben is pontosan eszközök.

A nagyérdemű közönség nagybecsű megrendeléseit kérve, vagyok

Tisztelettel:

KATÓ JÁNOS fényképész
Kolozsvárról.

Összes gazdasági gépek
elsőrangú minőségben.

saját **hazai** gyártmány

Kedvező feltételek!

GŐZCSÉPLŐGÉPEK

Legjutányosabb árak!

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.
Gyártelep: **KÜLSŐ VÁCI-UT 7.**

8-10

Hívottat levelem:
GÉPGYÁR,
BUDAPEST.

Alsófehérvármegye alispánjától.

16053/893.

Pályázati hirdetmény.

Az 1886. XXII. t.-cz. 82. § értelmében. Abrudbánya rendezett tanácsu város tanácsánál lemondás folytán üresedésbe jövő, 600 frt fizetés-sel járó

j e g y z ő i

állásra pályázat hirdettetik. Mindazon pályázók, kik az 1883. I-só t.-cz. értelmében képesítéssel bírnak, kelően felszerelt kérvényüket **1894. ápril hó 20-ig** hozzám adják be.

Nagyenyed, 1894. márczius 22.

2-2

Csató János,
kir. tanácsos alispán.

Tessék csak mindig

5-10

„ZACHERLIN“-T

kérni, az a legbiztosabb és legjobb rovarpusztító szer, mivel az **minden rovarpusztító szer között a leghathatósabb.**

Nem szükséges dicsérni annak jóságát és hatását; eléggé bizonyítja azt a „Zacherlin“-nek nagy mennyiségben használása és óriási kiterjedésű hite és piacza, mely mindenütt ismeretes.

Pecsetelt üveget kell csak mindig kérni, melyen a „Zacherlin“ olvasható. **Minden más e fajta szer csak értéktelen utánzat.**

Egy üveg ára 15, 30, 50 kr., 1 és 2 frt. A Zacherlin-öntöző 30 kr.

A „Zacherlin“ valódi minőségben kapható:

Nagy-Enyeden: Bisztritsány Lajos, Cirner J. József és Winkler János uraknál.

Abrudbányán: Molnár Árpád urnál.

Balázsfalván: Sinberger Salamon gyógyszerész, Schieszl Károly, Klein testvérek és Heiskovitz Leopold uraknál.

Gyulafehérváron: Fröhlich Gyula, Szentgyörgy M. gyógyszerész, Jakabfy Albert és Nagy József uraknál.

Maros-Ujváron: Virág Tamás urnál.

